

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Pohjanmaan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma 2019–2020

Maakunnan yhteistyöryhmän hyväksymä 23.10.2018

Sisältö

1	Johdanto	3
1.1	Lähtökohdat.....	3
1.2	Valmisteluprosessi.....	3
2	Pohjanmaan nykytila ja kehitysnäkymät	3
3	Pohjanmaan maakuntaohjelman toteuttaminen 2019–2020.....	5
3.1	Pohjanmaan maakuntaohjelman 2018–2021 tavoitteet	5
3.2	Maakuntaohjelman toteuttamisessa hyödynnettävät rahoitusinstrumentit	6
3.2.1	Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -rakennerahasto-ohjelma	6
3.2.2	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma.....	9
3.2.3	Euroopan meri- ja kalatalousrahasto (EMKR)	11
3.2.4	Botnia-Atlantica-ohjelma.....	12
3.3	Valtion ja maakunnan yhteistyö alueen kehittämisessä	13
3.3.1	Elinkeinoelämän kehitys ja verkostot.....	13
3.3.2	Osaaminen ja TKI-ympäristöjen kehittäminen	14
3.3.3	Saavutettavuus	15
3.3.4	Työvoiman saatavuus ja hyvinvointi.....	17
3.4	Maakuntien yhteishankkeet.....	17

Liite 1. Rahoitussuunnitelma

Liite 2. Pohjanmaan tärkeimmät liikenne- ja logistiikkahankkeet

1 Johdanto

1.1 Lähtökohdat

Maakuntaohjelma ja sen toimeenpanosuunnitelma ovat keskeinen osa alueiden kehittämissuunnittelua. Vuonna 2014 voimaan tulleen alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain (7/2014) mukaan toimeenpanosuunnitelma valmistellaan kahden vuoden välein maakunnan yhteistyöryhmän hyväksyttäväksi. Toimeenpanosuunnitelma valmistellaan maakunnan liiton johdolla yhteistyössä ELY-keskusten ja muiden valtion viranomaisten, kuntien sekä muiden maakuntaohjelman toteuttamiseen osallistuvien tahojen kanssa.

Toimeenpanosuunnitelma sisältää keskeiset maakuntaohjelmaa toteuttavat hanke- ja toimenpide-esitykset sekä kuvaukset niitä koskevista yhteistyösopimuksista (mm. kasvusuunnitelmat). Lisäksi suunnitelmassa esitetään EU-ohjelmien alueelliset painopisteet. Toimeenpanosuunnitelmaan sisältyy lisäksi rahoitusuunnitelma, jossa esitetään arviot alueella päätettävissä olevasta kansallisesta ja EU-rahoituksesta.

1.2 Valmisteluprosessi

Toimeenpanosuunnitelma valmisteltiin vuorovaikutteisessa prosessissa, johon mm. kunnilla, aluekehitysviranomaisilla, korkeakouluilla ja elinkeino-yhtiöillä oli mahdollisuus tuoda omat näkemyksensä. Muina lähteinä käytettiin mm. keskeisiä kansallisia ja maakunnallisia aluekehittämisen ohjelma-asiakirjoja, aluehallintoviranomaisten strategia-asiakirjoja sekä infrastruktuurihankkeiden suunnitelmia.

Toimeenpanosuunnitelmaa hyväksyttiin maakunnan yhteistyöryhmässä 23.10.2018.

2 Pohjanmaan nykytila ja kehitysnäkymät

Väestö

Väestön määrän kasvu on Pohjanmaalla ollut 2000-luvulla ripeää. Vuodesta 2016 lähtien väestön määrän kehitys on kuitenkin ollut selvästi aiempaa heikompaa erityisesti kasvaneen kotimaan muuttotappion ja hidastuneen luonnollisen väestönkasvun takia. Suupohjan rannikkoseudulla väkiluku on laskenut jo pitkään erityisesti Kristiinankaupungissa ja Kaskisissa.

Pohjanmaan väkilukua kasvattavat syntyvyys ja maahanmuutto, mutta maan sisäisessä muuttoliikkeessä maakunta menettää asukkaita jatkuvasti. Maakunnan erityispiirteenä on lisäksi muuttoliike Ruotsiin, joka on viime vuosina kiihtynyt. Vaasan seutua lukuun ottamatta kotimaan muuttotappio syntyy Pohjanmaalla lähinnä 15–29-vuotiaiden ryhmässä, jossa muutetaan opiskelemaan erityisesti Etelä-Suomen keskuksiin. Korkeakoulujensa ansiosta Vaasan seutu saa muuttovoittoa kyseisessä ikäryhmässä, kun taas muuttotappiota syntyy

kaikissa muissa ikäryhmissä. Työikäisen väestön muuttotappio vaikeuttaa osaavan työvoiman saatavuutta ja siten heikentää yritysten kasvun edellytyksiä.

Väestörakenteen osalta Pohjanmaan erityispiirteenä on tasavahvan kaksikielisyyden lisäksi monikielisyys. Vieraskielisten osuus väestöstä on yli 6 prosenttia. Monikielisyys on vahvuus, joka osaltaan luo kilpailuetua maakunnan kansainvälisille yrityksille. Suuri osa maahanmuuttajista on saapunut alueelle työ- ja perhesyistä. Työperusteinen maahanmuutto on yrityksille elintärkeää eri puolilla maakuntaa. Esimerkiksi Närpiössä ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä on noussut jo 14 prosenttiin pääosin työperusteisen maahanmuuton ansiosta. Työperusteisen maahanmuuton merkitys kasvaa jatkossa edelleen, kun työikäisen väestön määrä Suomessa vähenee ja kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy.

Aluetalous ja työllisyys

Pohjanmaa on teollisuusvaltainen ja kansainvälinen maakunta, jossa yhteydet maailmalle ovat tärkeitä koko yhteiskunnan näkökulmasta. Alueen suuryritykset ovat globaaleja toimijoita, joiden energiaa säästävää teknologiaa ja muita tuotteita hyödynnetään kaikkialla maailmassa. Lisäksi alueella on paljon vientitoimintaa harjoittavia pk-yrityksiä sekä aloittavia yrityksiä, jotka tähtäävät suoraan kansainvälisille markkinoille.

Tilastokeskuksen suhdanneaineiston mukaan Pohjanmaan yritysten liikevaihdon kehitys on 2010-luvulla ollut vaihtelevaa. Voimakkaan kasvun kausi on ollut käynnissä vuoden 2016 alkupuolelta saakka. Kasvun vetureina toimivat teollisuus ja palvelualat. Rakennusallalla kehitys on ollut alavireistä vuoden 2017 keväästä saakka. Teollisuuden vienti on ollut selvässä kasvussa vuoden 2015 loppupuolelta alkaen, lukuun ottamatta pientä notkahdusta vuoden 2017 lopussa. Maatilojen määrä vähenee tasaisesti ja samaan aikaan niiden keskimääräinen koko kasvaa. Maatalouden haasteena ovat erityisesti kannattavuusongelmat.

Pohjanmaan taloudellinen huoltosuhde on maakuntien välisessä vertailussa 3. paras. Työttömyysaste on Manner-Suomen alhaisin ja laskusuunnassa, työllisyysaste korkeimpien joukossa. Nuorten, ulkomaalaisten työttömien ja rakennetyöttömien määrä on laskussa, mutta rakennetyöttömyys on edelleen varsin korkealla tasolla. Maahanmuuttajien työttömyysaste on selvästi alhaisempi kuin maassa keskimäärin, mutta vaihteluväli kunnissa on suuri.

Osa Pohjanmaan yrityksistä kärsii edelleen osaavan työvoiman saatavuuteen liittyvistä ongelmista. Ammattibarometrin mukaan teollisuudessa on pulaa esimerkiksi hitsaajista, eri eritysalojen prosessityöntekijöistä ja konetekniikan erityisasantuntijoista. ICT-alan osaajien puutteesta kärsivät erityisesti Vaasan seudun yritykset. Rakennusalan eri ammattiryhmistä on pulaa erityisesti Pietarsaaren seudulla. Suupohjan rannikkoseudulla on pulaa työvoimasta erityisesti metalli-, elintarvike- sekä hotelli- ja ravintola-alalla. Sosiaali- ja terveysalalla on koko maakunnassa pulaa esimerkiksi lääkäreistä, sairaanhoitajista, psykologeista ja sosiaalialan erityisasantuntijoista.

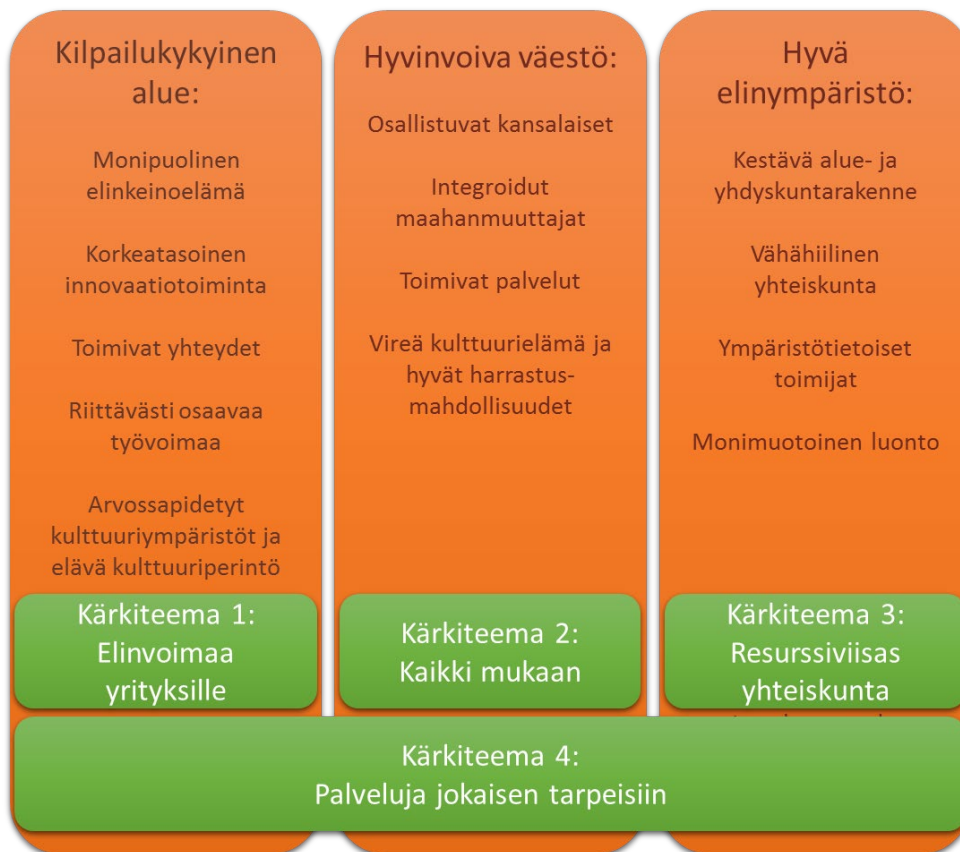
Lähivuosina maakunnassa investoidaan mm. innovaatioympäristöihin ja Vaasan keskussairaalan kehittämiseen. Wärtsilä rakentaa Vaasaan uuden tutkimus-, tuotekehitys- ja tuotantokeskuksen, johon liittyvä kokonaisinvestointi nousee 200 miljoonaan euroon. Vaasan kaupunki neuvottelee parhaillaan eri yhtiöiden kanssa akkutehtaan perustamisesta kaupunkiin.

Hanketta edistääkseen Vaasan kaupunki ja Mustasaaren kunta ovat yhteistyössä kaavoittaneet soveltuvan teollisuusalueen. Hanketta Merenkurkun liikenteen kehittämiseksi ja uuden vähäpäästöisen ja innovatiivisen aluksen hankkimiseksi viedään eteenpäin. Pietarsaaren seudulla elinkeinoelämän investointeja tehdään lähivuosina erityisesti vene- ja metallialalla. Elintarvikealalla kasvun painopiste on uusissa toimijoissa. Suunnitteilla oleva bioetanolit tehdas tuo merkittävän lisän Pietarsaaren seudun biojalostuksen ketjuun, mikäli hanke toteutuu. Suupohjan rannikkoseudulla tuulivoiman rakentaminen lisääntyy voimakkaasti. Useita suuren mittakaavan tuulivoimapuistoja toteutetaan tulevana vuosina, minkä seurauksena Suupohjan rannikkoseutu tulee olemaan yksi maan eturivin seuduista uusiutuvan energian tuotannossa.

3 Pohjanmaan maakuntaohjelman toteuttaminen 2019–2020

3.1 Pohjanmaan maakuntaohjelman 2018–2021 tavoitteet

Pohjanmaan maakuntaohjelma 2018–2021 perustuu pitkän aikavälin maakuntasuunnitelmaan, joka hyväksyttiin vuonna 2014 osana Pohjanmaan maakuntastrategiaa. Maakuntasuunnitelman tavoitteena on, että vuonna 2040 Pohjanmaa on kilpailukykyinen alue, jossa väestö voi hyvin ja jossa on hyvä elinympäristö. Maakuntaohjelma rakentuu näiden pääta-voitteiden ja niiden pohjalta rakennettujen kehittämiskokonaisuuksien varaan (kuva 1). Lisäksi maakuntaohjelmassa nostetaan esiin neljä kärkiteemaa, joiden edistämiseen erityisesti panostetaan maakuntaohjelmakauden aikana. Kärkiteemoja ovat 1) Elinvoimaa yrityksille, 2) Kaikki mukaan, 3) Resurssiviisas yhteiskunta sekä 4) Palveluja jokaisen tarpeisiin.

Kuva 1 Maakuntaohjelman 2018–2021 päätavoitteet ja kärkiteemat

3.2 Maakuntaohjelman toteuttamisessa hyödynnettävät rahoitusinstrumentit

Maakuntaohjelmaa toteutetaan pääosin EU:n, valtion, kuntien ja yksityisen sektorin rahoituksella. Alueella päätettävissä olevaa EU:n ja valtion rahoitusta kanavoituu Pohjanmaalle eri rahoitusohjelmista vuosina 2019–2020 yhteensä noin 16,7 miljoonaa euroa, josta maaseutuohjelman osuus on yli puolet (liite 1). Lisäksi maakuntaohjelmaa toteutetaan muulla kansainvälisellä ja kansallisella rahoituksella, kuten valtion budjettirahoituksella, Business Finlandin rahoituksella tai EU:n tutkimuksen Horisontti 2020 -puiteohjelman rahoituksella. Maaseutuohjelman rahoituksen lisäksi alueelle suuntautuu merkittäviä investointitukia maatalojen kehittämiseen.

Alla on esitetty, miten alueella päätettävissä olevaa rahoitusta aiotaan eri rahoitusohjelmissa kohdentaa vuosina 2019–2020.

3.2.1 Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -rakennerahasto-ohjelma

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -rakennerahasto-ohjelma on Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja sosiaalirahaston (ESR) toimeenpanostrategia Manner-Suomessa. Ohjelmasiikirjassa on määriteltä rakennerahastotoiminnan tavoitteet ja kehittämiskohteet ohjelmakaudelle. Ohjelmassa on viisi toimintalinjaa: 1) pk-yritysten kilpailukyky (EAKR), 2) uuden

tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR), 3) työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR), 4) koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR) sekä 5) sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR).

Rakennerahasto-ohjelma tukee laajasti maakuntaohjelman tavoitteita. EAKR-toimintalinjat tukevat erityisesti maakuntaohjelman painopisteiden ”Monipuolinen elinkeinoelämä”, ”Korkeatasoinen innovaatiotoiminta” sekä ”Vähähiilinen talous” toteutumista. ESR-toimintalinjat puolestaan tukevat erityisesti maakuntaohjelman painopisteitä ”Riittävästi osaavaa työvoimaa”, ”Osallistuvat kansalaiset” sekä ”Integroituneet maahanmuuttajat”.

Tällä ohjelmakaudella rakennerahastoasioiden hallinnointi on keskitetty muutamaan ELY-keskukseen ja maakunnan liittoon. Länsi-Suomen alueella hallinnointia hoitaa ELY-keskusten osalta Keski-Suomen ELY-keskus ja maakunnan liittojen osalta Pirkanmaan liitto.

Alla on esitetty kunkin toimintalinjan Pohjanmaan maakuntaa koskevat painotukset vuosille 2019–2020.

1. Pk-yritysten kilpailukyky (EAKR)

Rahoittaja: Keski-Suomen ELY-keskus / Pohjanmaa

Rahoitus EU + valtio 2019–2020: 2,4 m€

Pohjanmaalla on sovittu, että ELY-keskuksen rahoitus EAKR-ohjelmassa kohdistuu kokonaisuudessaan toimintalinjaan 1.

Ohjelman painopisteet ovat pk-yritysten kilpailukykyyn parantaminen ja vähähiilisen talouden edistäminen kaikilla aloilla. Tuki kohdistuu yritysten uudistumistarpeiden ja kasvupotentiaalin havaitsemiseen, konkreettiseen kehittämiseen ja erikoistumiseen. Tämän lisäksi pk-yritykset tarvitsevat tukea verkostomaisen yhteistyön kehittämiseen ja uusiin yhteistoimintamuotoihin.

Keski-Suomen ELY-keskus rahoittaa Pohjanmaalla erityisesti sellaisia hankkeita, jotka edistävät yritysten merkittävää pitkän aikavälin kasvua ja kansainvälistymistä. Tavoitteena on löytää uusia, kansainvälistä kasvupotentiaalia omaavia yrityksiä ja tukea niiden kansainvälistymisprosessia. Alihankintaverkostoissa toteutettavat tuotannon tehostamistoimenpiteet ja niihin liittyvät merkittävät investoinnit nähdään niin ikään tärkeiksi. Myös innovatiivisia pienempiä tuotekehityshankkeita, jotka eivät sovi Tekesin rahoitettavaksi, priorisoidaan. Maakunnan vahvoilla toimialoilla, kuten energia-, kone- ja venealoilla, toteutettavat hankkeet ovat avainasemassa.

Keski-Suomen ELY-keskus panostaa vuosina 2019–2020 erityisesti vähähiilisyyttä edistäviiin hankkeisiin, jotta teemaan liittyvät alueelliset tavoitteet voidaan saavuttaa.

2. Uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)

Rahoittaja: Pohjanmaan liitto (Pirkanmaan liitto)

Rahoitus EU + valtio 2019–2020: 2,2 m€

Pohjanmaalla on sovittu, että Pohjanmaan liiton rahoitus EAKR-ohjelmassa kohdistuu kokonaisuudessaan toimintalinjaan 2.

Pohjanmaan liitto painottaa vuonna 2019 erityisesti kahta teemaa: 1) digitalisaatio ja teollinen internet sekä 2) vähähiilinen talous.

Digitalisaatioon ja teolliseen internetiin liittyvä painopiste on jatkoa vuonna 2016 alkaneelle kehittämistoiminnalle. Teema perustuu Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategiaan, jossa digitalisaatio on tunnistettu keskeiseksi useaa maakunnan kärkitoimialaa yhdistäväksi avainteknologiaksi. Teemaan sisältyvät tekoäly, 3D-mallien luominen, simulointi, muotoilu, robotiikka, automaatio, älykkäät sähköverkot, kyberturvallisuus sekä Big Data.

Vähähiiliseen talouteen liittyen Pohjanmaan liitto painottaa kolmea osa-aluetta: energia- ja materiaalitehokkuus, uusiutuva energia sekä päästöjen vähentämiseen tähtäävät strategiat. Hankkeet voivat liittyä eri teemoihin (esim. yhdyskuntarakenne ja rakentaminen, liikenne, teollisuus tai energiantuotanto ja -käyttö) tai yhteiskunnan eri sektoreihin (julkinen ja yksityinen sektori sekä kotitaloudet). Erityisesti panostetaan sellaiseen yritysten tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan, joka liittyy uusien energiaratkaisujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen sekä uuden liiketoiminnan luomiseen. Lisäksi voidaan tukea ilmastoystävällisiin asenteisiin ja valintoihin liittyviä toimenpiteitä erityisesti kaupunkiseuduilla.

3. Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR)

Rahoittaja: Keski-Suomen ELY-keskus / Pohjanmaa

Rahoitus EU + valtio 2019–2020: 1,3 m€

4. Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)

Rahoittaja: Keski-Suomen ELY-keskus / Pohjanmaa

Rahoitus EU + valtio 2019–2020: 0,9 m€

5. Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)

Rahoittaja: Keski-Suomen ELY-keskus / Pohjanmaa

Rahoitus EU + valtio 2019–2020: 0,5 m€

ESR-toimintalinjojen osalta Keski-Suomen ELY-keskus harkitsee hankehakujen painopisteitä ja priorisointia jokaisen hakukierroksen valmistelun yhteydessä. Tässä harkinnassa pyritään ottamaan huomioon alueiden tarpeet. Pohjanmaan osalta huomioon tulee ottaa erityisesti uudessa maakuntaohjelmassa esiin nostetut kärkiteemat.

ESR-toimintalinjoissa hankkeita on tällä ohjelmakaudella toteutettu runsaasti toimintalinjoissa 3 ja 4. Sen sijaan toimintalinjassa 5 hankkeita on toteutettu suhteellisen vähän. Näin ollen erityisesti sosiaaliseen osallisuuteen ja köyhyyden torjuntaan liittyvää hanke-toimintaa pyritään aktivoimaan jäljellä olevan ohjelmakauden aikana.

3.2.2 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma

Rahoittaja: Pohjanmaan ELY-keskus

Rahoitus EU + valtio 2019–2020: 7,4 m€

(lisäksi merkittävä rahoitus maatilojen kehittämiseen)

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tavoitteet ja toimenpiteet sekä yhteiset valtakunnallisesti sovittavat valintakriteerit ohjaavat rahoituksen kohdentamista varsin tarkasti myös alueellisesti. Lisäksi ELY-keskukset ovat yhdessä sidosryhmiensä kanssa määritelleet omia alueellisia painopisteitään.

Manner-Suomen maaseutuohjelma sisältää seuraavat toimenpiteet: 1) koulutus ja tiedonvälitys, 2) neuvonta, 3) investoinnit fyysiseen omaisuuteen, 4) tila- ja yritystoiminnan kehittäminen, 5) palveluiden ja kylien kehittäminen, 6) ympäristökorvaukset, 7) luonnonmukainen tuotanto, 8) luonnonhaittakorvaukset, 9) eläinten hyvinvointi, 10) yhteistyö ja innovaatiot sekä 11) Leader-toimintatapa.

Pohjanmaan alueellisessa maaseutustrategiassa ja sen toimintasuunnitelmassa puolestaan on määriteltäviä seuraavia painopisteitä: 1) maatalous, 2) elintarvikkeiden jalostusasteen nostaminen ja lähiruoka, 3) uusiutuva energia ja energiatehokkuus, 4) metsä- ja puuala, 5) yritysjärjestyksen kehittäminen, 6) väestön hyvinvointi sekä 7) luonnon ja ympäristön hyvinvointi.

Maaseutuohjelman toteuttaminen jatkuu vuonna 2019 alueellisten strategisten painopisteiden mukaisesti. Koko vuoden yleinen painopiste on yritystuissa ja suoraan elinkeinojen kehittämiseen tähtäävissä kehittämishankkeissa. Erityisesti panostetaan elintarvikkeiden jalostukseen ja biotalouteen. Digitalisaatio luo maaseudulle ja maatalouteen merkittäviä uusia mahdollisuuksia ja se otetaan huomioon rahoituksen kohdentamisessa.

Tavoitteena on lisäksi edistää virkistyspalveluiden sekä luonto- ja kulttuurielämysten tarjontaa maaseudulla ja saaristossa. Kyläpalvelujen kehittäminen sekä kyläläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat painopisteinä erityisesti Leader-toiminnassa. Myös maahanmuuttajien kotouttamista on mahdollista tukea maaseutuohjelman varoin.

ELY-keskus jatkaa maatalouden rakennemuutoksen tukemista. Tavoitteena on kannattava, tehokas ja kilpailukykyinen maatalous. Tukikohteina ovat mm. maatilojen toiminnan laajentaminen ja tehostaminen sekä sukupolvenvaihdokset. Ympäristö ja biotalous ovat erityispainopisteinä. Esimerkiksi biokaasun käyttöä pyritään lisäämään sekä maatalouden kuormitusta vesistöihin vähentämään. Neuvonnan, koulutuksen ja tarkastusten avulla ELY-keskus pyrkii lisäksi parantamaan elintarviketurvallisuutta.

Maaseudun kehittämisohjelman varoilla voidaan tukea kaikkia kolmea maakuntaohjelman päätavoitetta. Erityisesti maaseudun kehittämisohjelman varoilla voidaan tukea monipuoliseen elinkeinoelämään, kulttuuriperintöön ja -elämään sekä vähähiiliseen talouteen ja muuhun ympäristönsuojeluun liittyviä maakuntaohjelman painopisteitä. Maakunnan kilpailukykyä edistävät erityisesti digitaalisuuteen ja biotalouteen liittyvät toimenpiteet.

Leader-toimintatapa: Aktion Österbotten r.f.

Rahoittaja: Pohjanmaan ELY-keskus

Rahoitus EU + valtio 2019–2020: 1,5 m€

Aktion Österbottenin Leader-strategian vision mukaan vuonna 2020 koko Pohjanmaan rannikkoseudulla toimii lukuisia paikallisia ja elinvoimaisia yhteisöjä. Aktion Österbottenin paikallisdonnaisen strategian avulla voidaan vastata näiden elinvoimaisten yhteisöjen asukkaiden tarpeisiin. Aktion Österbottenin Leader-strategian painopistealueet ovat:

1. Tieto- ja innovaatioympäristön vahvistaminen
 - osuus Leader-strategiasta 13 %
2. Sosiaalisen pääoman ja yhteisöllisyyden lisääminen
 - osuus Leader-strategiasta 17 %
3. Monipuolisempi elinkeinorakenne
 - osuus Leader-strategiasta 13 %
4. Paikalliset elinvoimaiset kyläyhteisöt
 - osuus Leader-strategiasta 40 %
5. Kansainvälinen ja alueiden välinen strategia
 - osuus Leader-strategiasta 17 %

Aktion Österbotten toteuttaa vuosien 2014–2020 aikana Leader-strategiaansa ilman vuosikohtaisia painopisteitä. Ohjelmarahoitusta myönnetään edellä kuvattujen painopisteiden mukaisesti jatkuvaa hakemusmenettelyä noudattaen. Leader-toimintaryhmät voivat myös toteuttaa erityisiä teemaprojekteja, joita varten on oma hakuprosessinsa. Teemaprojektienkin tulee tukea kyseisen Leader-toimintaryhmän painopistealueiden toteuttamista.

Leader-toimintatapa: YHYRES-kehittämisyhdistys ry

Rahoittaja: Pohjanmaan ELY-keskus

Rahoitus EU + valtio 2019–2020: 640 000 €

YHYRES-kehittämisyhdistys toteuttaa vuonna 2019 kaikkia yhdistyksen paikallisen strategian painopisteitä:

1. Maaseutupääomaa juurista
 - Kylien kehittäminen ja alueen elinvoimaisuuden vahvistaminen, paikallidentiteetti, kulttuuri

- 2019 erityisesti maaseutuyhteisöjen näkyvyys ja vaikuttavuus
2. Energinen yrittäjyys
 - Elinkeinoelämän kehittäminen, mikroyritysten tukeminen
 - 2019 erityisesti yritystoiminnan kehittäminen yritysryhmähankkeilla
 3. Yhteisvoimin muutoksiin
 - Kaikkien voimavarojen hyödyntäminen alueen kehittämisessä, hyvien käytäntöjen omaksuminen, muutoksien hyödyntäminen

3.2.3 Euroopan meri- ja kalatalousrahasto (EMKR)

Rahoittaja: Varsinais-Suomen ELY-keskus

Rahoitus: Pohjanmaan rahoitusosuutta ei ole mahdollista esittää

Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta rahoitetaan ohjelmakaudella 2014–2020 seuraavia kokonaisuuksia:

- Kalatalouden kehittäminen
- Kalastuksen valvonnan rahoitus
- Kalatalouden tiedonkeruuohjelma
- Yhdennetty meripolitiikka

Investoinnit ja kehittämishankkeet sisältyvät pääosin kokonaisuuteen ”Kalatalouden kehittäminen”. Yhdennetyllä meripolitiikalla pyritään kehittämään johdonmukaisempaa lähestymistapaa meriasioihin ja lisäämään eri politiikan alojen välistä koordinoitua, kuten vesien- ja merenhoidon puitteiden edellyttämää suunnittelua. Esimerkiksi merialuesuunnitelmien laatimisen koordinoituihin ja lähtötietojen keräämiseen on varattu rahoitusta. Keskeisiä toimia Pohjanmaalla ovat kalatalousryhmätoiminta sekä ammattikalastajien ja vesiviljelijöiden oman tuotannon ja jalostustoiminnan kehittäminen. Myös avomeriviljelyn ja kiertovesiviljelyn laajentamista Pohjanmaan rannikolla selvitetään ohjelmakauden aikana.

Leader-toimintatapa: Pohjanmaan rannikon toimintaryhmä (Aktion Österbotten)

Rahoittaja: Varsinais-Suomen ELY-keskus

Rahoitus EMKR 2019: 200 000 € (arvio)

EMKR-osarahoituksella toteutetaan Pohjanmaalla myös ns. Kalatus-Leader-strategiaa, jonka toteuttamisesta vastaa Pohjanmaan rannikon toimintaryhmä. Ryhmän toiminta-alueena on Pohjanmaan rannikkoalue Kristiinankaupungista Kokkolaan.

Strategia sisältää viisi pääteemaa:

1. Merelliset innovaatiot – vahvempi tietopohja ja innovaatioympäristö
2. Meri luo yhteisöllisyyttä – suurempi sosiaalinen pääoma ja kestävyys

3. Sininen kasvu – monipuolisempi elinkeinorakenne
4. Rannikkokulttuuri kehitysresurssina – elinvoimaiset rannikkoyhteisöt yhteistyössä
5. Pohjanmaa ja Itämeri ovat vankalla pohjalla – kansainvälinen strategia

Pohjanmaan rannikon toimintaryhmä toteuttaa vuosien 2014–2020 kuluessa strategiaa ilman vuosikohtaisia painopisteitä.

3.2.4 Botnia-Atlantica-ohjelma

Rahoittaja: Pohjanmaan liitto

Rahoitus: Suomen valtion vastinrahaa jäljellä noin 0,8 m€ vuodelle 2019

Botnia-Atlantica on rajat ylittävä yhteistyöohjelma, josta rahoitetaan hankkeita Suomen, Ruotsin ja Norjan välillä. Suomessa ohjelma-alueeseen kuuluvat Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa.

Botnia-Atlantica-ohjelma rakentuu neljän toimintalinjan varaan:

1. Innovaatio (EU-teema: Tutkimuksen, teknisen kehityksen ja innovoinnin vahvistaminen)
 - Eryitystavoite 1: Kehitetään pitkällä aikavälillä kestäviä osaamiskeskustoja
 - Eryitystavoite 2: Innovatiivisten ratkaisujen lisääntyminen
2. Elinkeinoelämä (EU-teema: Pienten ja keskisuurten yritysten kilpailukykyyn parantaminen)
 - Eryitystavoite: Suurempi kapasiteetti tehdä rajat ylittävää liiketoimintayhteistyötä
3. Ympäristö (EU-teema: Ympäristön suojeleminen ja luonnonvarojen käytön tehokkuuden parantaminen)
 - Eryitystavoite 1: Luonto- ja kulttuuriperintöjen kestävä hyödyntämisen lisääminen
 - Eryitystavoite 2: Parempi valmius käsitellä ympäristöhaasteita meri-, rannikko- ja tunturialueilla sekä mereen valuvissa vesistöissä
4. Kuljetus (EU-teema: Kestävän liikenteen edistäminen ja pullonkaulojen poistaminen tärkeimmistä liikenneverkko-infrastruktuureista)
 - Eryitystavoite: Itä-länsisuuntaisiin liikenneyhteyksiin liittyvät yhteiset tavoitteet ja strategiat

Hakukierros keväällä 2019 painottuu toimintalinjoihin Innovaatiot ja Ympäristö. Mahdolliset palautuvat varat voidaan suunnata uudelleen Elinkeinoelämä- ja Kuljetus-toimintalinjoihin.

Botnia-Atlantica-ohjelman hankkeilla voidaan edistää erityisesti maakuntaohjelman pääta-voitteita ”Kilpailukykyinen alue” ja ”Hyvä elinympäristö”. Pohjanmaan maakunnan edustajat ovat osallistuneet Botnia-Atlantica-ohjelmatyöhön ja ovat näin osaltaan luoneet edellytyksiä

maakuntaohjelman tavoitteiden toteuttamiselle. Erityisesti on painotettu rajat ylittäviä osaamiskeskus- ja innovatiivista kokeilukulttuuria, yhteistä tuote- ja palvelukehitystä, uusia markkinoita yrityksille, maailmanperintökohteen kehittämistä kestävän matkailun kannalta, meren käyttöä voimavarana sekä toimivia tavaravirtoja.

3.3 Valtion ja maakunnan yhteistyö alueen kehittämisessä

Valtion ja maakunnan tiivis yhteistyö aluekehittämisessä on ensiarvoisen tärkeää. Alueen hyvän kehityksen varmistamiseksi Pohjanmaa esittää valtiolle yhteistyön tiivistämistä alla olevissa teemoissa sekä alla olevien toimenpiteiden toteuttamista maakunnan toimijoiden ja valtion yhteistyönä. Teemoista ja toimenpiteistä on keskusteltu valtion ja maakunnan välisissä aluekehittämiskeskusteluissa keväällä 2018 ja teemoja syvennetään edelleen vastavissa keskusteluissa keväällä 2019.

3.3.1 Elinkeinoelämän kehitys ja verkostot

Kansallinen kehittämisohjelma teollisuusyritysten digitalisoitumisen edistämiseksi

Pohjanmaan tärkeimmät kasvualat ovat teollisuuden vientialoja, joiden yritykset kilpailevat globaalissa toimintaympäristössä. Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategian mukaisesti maakunnassa on kartoitettu vienti-intensiivisten toimialojen avainteknologioita ja niiden hyödyntämistä. Kartoituksissa on havaittu suuri tarve teknologisten valmiuksien, digitaalisten liiketoimintaratkaisujen ja kasvupolkujen edistämiseksi alueen teollisuusyrityksissä (erityisesti suuryritysten alihankintaverkostossa). Tähän liittyen tarvitaan kansallista kehittämisohjelmaa, johon sisältyy seuraavat osa-alueet:

- 1) Yritysten osaamisen kehittäminen digitalisoitumiseen ja edistyneiden tuotantomenetelmien hyödyntämiseen liittyen.
- 2) Alueellisen tietämyksen siirtäminen ja yhteistyön edistäminen esim. tuotantoprosessien automaatioon, robotiikkaan ja tiedon käsittelyyn ja -siirtoon liittyen.
- 3) Digitalisoitumiseen liittyvien yritysten ja korkeakoulujen yhteisten demonstraatio- ja pilottihankkeiden toteuttaminen.

Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen

- Pohjanmaan ELY-keskuksen kansainvälistymisyksikkönä toimivan vientiosuuskunta Viexpon toiminnan rahoitus ja kehittäminen tulee turvata, sillä alueen pienet yritykset tarvitsevat paikallisiin tarpeisiin räätälöityjä kansainvälistymispalveluja.
- Alueelliset ja kansalliset yrityspalvelut tulee synkronoida selkeiksi pitkäjänteisiksi kokonaisuuksiksi, jotka tunnetaan yrityksissä ja joita yritysten on helppo hyödyntää.
- Tarvitaan pidempiä kasvuohjelmia, joissa yrityksiä autetaan kasvun ja kansainvälistymisen eri vaiheissa. Palveluseteli ei useinkaan johda pidempiaikaiseen kehittämistoimintaan.

- Yritysten yhteistyön virittely esimerkiksi vientitoimintaan liittyen vaatii pitkäjänteistä työtä. Yhteistyöhön tarvitaan nykyistä parempia kannustimia.
- Yritysten kasvua, uusiutumista ja kansainvälistymistä edistämään tarvitaan nykyistä enemmän paikallisia henkilöresursseja.
- Alueen hyvä saavutettavuus tulee turvata, esim. lentoliikenteen edellytyksiä kehittämällä (mm. nykyisen lentoasemaverkoston ylläpitäminen ja lentoasemiin liittyvän infrastruktuurin kehittäminen).

Maatalouden toimintaedellytysten parantaminen

- Ulkopuolisen avun palkkaamista tulee helpottaa.
- Tukipolitiikkaa tulee kehittää pitkäjännitteisemmin.
- Omistajanvaihdoksia tulee helpottaa.
- Alemman tieverkon kuntoa tulee parantaa.
- Maaseudun yritystuet tulee turvata.
- Työvoiman saatavuutta (myös ulkomaisen) tulee edistää. Esimerkiksi kasvihuone-, turkis- ja peruna-alalla kärsitään työvoimapulasta.

Uusiutuvan energian osuuden kasvattaminen sekä bio- ja kiertotalouden edistäminen

- Energia-alaan liittyvää TKI-toimintaa sekä investointeja tulee tukea entistä enemmän esim. erilaisin kehittämisohjelmin.
- Bioraaka-aineiden toimitusvarmuus tulee huomioida perusväylänpidon rahoituksessa ja yksityistieavustuksissa.
- Uusiutuvan energian käyttöä liikenteessä tulee edistää entistä enemmän (esim. jakeluverkon rakentaminen, ajoneuvojen käyttöönoton tukeminen).

Happamiin sulfaattimaihin liittyvä kehittämisohjelma

Pohjanmaalla on paljon ns. happamia sulfaattimaita, joista happamuus ja metallit huuhtoutuvat vesistöihin aiheuttaen laajoja vahinkoja. Monet joet ja niiden suistot ovat vahingoittuneita, mikä näkyy esimerkiksi kalataloudessa. Ongelman hoitamiseksi tarvitaan pitkäjänteinen ohjelma, jossa ohjataan resursseja tarvittaviin selvityksiin, tutkimuksiin sekä toimenpiteisiin.

3.3.2 Osaaminen ja TKI-ympäristöjen kehittäminen

Pohjanmaan yhteistyöhön ja verkostoitumiseen perustuvan korkeakoulumallin vahvistaminen ja sen toimintaedellytysten kehittäminen

Pohjanmaalla korkeakoulujen, yritysten, julkisen sektorin ja muiden toimijoiden välinen yhteistyö on pitkälle kehittynyttä ja monimuotoista sekä opetuksen että tutkimuksen osalta. Yhteistyön lähtökohtana on toimijoiden muodostama innovaatioekosysteemi ja sen edelleen kehittäminen ja vahvistaminen. Hyviä käytännön esimerkkejä yhteistyöstä ovat mm. Vaasa

Energy Business Innovation Centre VEBIC, opetuslaboratorio Technobotnia sekä tiedekirjasto Tritonia. Uusia yhteisiä tutkimusaloja on syntymässä mm. digitaaliseen talouteen ja käyttäjälähtöisiin innovaatioihin liittyen. Korkeakoulujen yhteistyötä kehitetään jatkuvasti Vaasan korkeakoulukonsortiossa sekä Pohjanmaan liiton koordinoimassa koulutuksen neuvottelukunnassa.

Pohjanmaalla korkeakoulujen yhteistyöhön perustuva verkostomalli pohjautuu alueellisiin tarpeisiin ja se palvelee hyvin seutujen elinkeinoelämää. On tärkeää, että erilaisten alueelliseen yhteistyöhön perustuvien korkeakoulumallien tarve tunnustetaan ja tunnustetaan myös kansallisesti eikä niiden toimintaedellytyksiä heikennetä kansallisin päätöksin.

Lisäksi on tärkeää, että korkeakouluilla on riittävästi kannustimia ja resursseja ns. kolmannen tehtävänsä toteuttamiseen eli ympäröivän yhteiskunnan palvelemiseen. Korkeakoulujen tulisi kyetä palvelemaan yhteiskuntaa myös niillä alueilla, joilla ei ole omaa korkeakoulua.

Ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin kehittäminen niin, ettei malli rankaise tekniikan alan koulutusta

Pohjanmaan teollisuusyrityksille insinöörien hyvä saatavuus on elintärkeää. Ammattikorkeakoulujen rahoitusmallissa korkeakoulu kärsii taloudellisesti, mikäli tekniikan alan opiskelijoiden osuus suhteessa korkeakoulun koko volyymiin on suuri. Tekniikan koulutuksen kustannukset ovat myös muita koulutuksia kalliimmat, mikä tulee ottaa rahoitusmallissa huomioon.

3.3.3 Saavutettavuus

Valtatiet 8 ja 3 kokonaisuudessaan mukaan runkoverkkoon

Koko valtatie 8:n ja koko valtatie 3:n tulee kuulua maanteiden runkoverkkoon ja ylimpään palvelutasoluokkaan. Perustelut:

- Valtatie 8 on valtavyöhyke, joka yhdistää länsirannikon teollisuusvyöhykkeen niin kaupunki- ja kuntakeskuksiin kuin satamiin ja lentoasemille. Tien merkitystä korostaa se, että Kokkolan ja Turun välillä ei ole rannikonsuuntaista rautatieyhteyttä.
- Valtatie 8 on kansainvälisesti merkittävä yhteys pitkämatkaisille kuljetuksille, minkä vuoksi se sisältyy kokonaisuudessaan ehdotukseen TEN-T:n kattavaksi verkoksi.
- Valtatiellä 8 on muuta tieverkkoa enemmän raskasta liikennettä, jonka arvo tai jalostusarvo on korkea. Toisin sanoen sen merkitys kansantalouden kannalta on suurempi kuin mitä runkoverkkotarkastelu kuljetettujen tonniin tai liikennemäärien valossa antaa ymmärtää. Tien vaikutukset Suomen taloudelle kohoavat kymmeniin miljardeihin euroihin vuosittain.
- Valtatiellä 8 on muuta tieverkkoa enemmän suuria erikoiskuljetuksia (pitkiä, painavia, leveitä, korkeita) sekä mitä erilaisimpia projektikuljetuksia, jotka vaativat toteutuakseen lähes aina jonkinlaisia erityisjärjestelyitä.
- Satamat ovat valtatie 8 varrella. Länsirannikon satamien kautta kulkee 37 % koko Suomen tavaraviennin arvosta. Viennin ohella valtatie 8 on tärkeä myös tuonnille.

- Valtatie 3 on osa Eurooppatie 12:ta, joka alkaa Helsingistä Suomesta ja päättyy Mo i Ranaan Norjaan. Merenkurkun laivayhteys on kiinteä osa kansainvälisiä yhteyksiä ja osa Eurooppatieverkkoa. Runkoverkkoluonnoksessa esitetään, että valtatie 3 Laihian ja Jalasjärven välinen osuus jätettäisiin pois runkoverkosta. Sen sijaan runkoverkkoon lisättäisiin osuuksia valtatiestä 18 ja valtatiestä 19, jolloin linjaus kulki Seinäjoen kautta. Tämä koukkaus pidentää Vaasan ja Tampereen välistä matkaa 20 kilometrillä, mikä on niin merkittävä ero, että käytännössä kukaan ei valitse sitä reittiä.
- Liikenneturvallisuuden parantaminen.
- Valtatie 8 on tärkeä väylä myös matkailun näkökulmasta.

Merenkurkun liikenteen kehittäminen ja Midway Alignment -hankkeen toteuttaminen

Keskeisenä tavoitteena Pohjanmaalla on Merenkurkun liikenteen kehittäminen ja jatkuvuuden turvaaminen pitkällä aikavälillä. EU:n rahoittamassa Midway Alignment -hankkeessa Merenkurkuun hankittava uusi vähäpäästöinen ja innovatiivinen alus ja tarvittava satamainfra ovat jo pitkälle suunniteltuja. Nykyinen alus alkaa olla käyttökänsä päässä ja uudessa laiva-konseptissa on tarkoitus hyödyntää paikallista huippuosaamista mm. energiateknologiaratkaisuissa ja laivamoottoreissa. Rakentamisinvestointiin tarvitaan tukea Suomen ja Ruotsin valtioilta sekä EU:lta.

Päärata Plus -hankkeen toteuttaminen

Päärata plus -hankkeessa keskeistä on saavuttavuuden parantaminen raideliikenteessä siten, että 2 tunnissa olisi saavutettavissa noin 50 % Suomen väestöstä, työpaikoista ja työvoimasta sekä 50 % yritysten liikevaihdosta ja 60 % tutkimus-, kehitys- ja innovaatio toiminnasta. Pohjanmaalla on pulaa osaavasta työvoimasta, ja nopea raideliikenne edistäisi työvoiman joustavampaa liikkuvuutta.

Lisää rahoitusta alemman tieverkon kunnossapitoon

Alempiasteisen tieverkon merkitys Pohjanmaalle ja kaikille sen naapurimaakunnille on erittäin suuri. Maakunnassa on paljon alkutuotantoon liittyvää toimintaa niin metsäteollisuuden, turkistuotantoon, maanviljelyyn, karjanhoitoon kuin maatilamatkailuun liittyen. Näiden elinkeinojen harjoittaminen edellyttää päivittäisiä liikkumismahdollisuuksia ja elintärkeiden kuljetusten viemistä perille tiloille. Lisäksi alemmalla tieverkolla on suuri merkitys elinkeinoelämälle yleensäkin sekä koulu- ja työmatkalaisille. On erittäin tärkeää, että sekä valtioiden että pienempien teiden talvi- ja kesäkunnossapito on korkeatasoista.

Kunnianhimoisemmat kansalliset tavoitteet tietoliikenneverkkoihin liittyen

Toimiva ja kattava tietoliikenneverkko on yhä tärkeämpi osa maakunnan liikennejärjestelmää. Pohjanmaan tavoitteena vuodelle 2021 on, että 1) tärkeimpien yhteiskunnallisten toimintojen, kuten koulujen, kirjastojen ja muiden julkisen palvelun toimijoiden, saatavilla on gigabit-tasoinen tietoliikenneyhteys ja että 2) kaikilla Pohjanmaan kotitalouksilla on saatavilla vähintään 100 Mbit/s:n nopeudella toimiva tietoliikenneyhteys. Lisäksi tavoitteena on, että vuonna 2025 kaikki suuremmat taajamat ja tieliikenneväylät ovat kattavan 5G-verkon

piirissä. Tavoitteiden toteutuminen edellyttää valokuituverkon laajentamista koko maakunnan alueelle.

3.3.4 Työvoiman saatavuus ja hyvinvointi

Työllisyysasteen nostaminen

- Sekä työttömien että työllisten osaamisen kehittämiseen tarvitaan nykyistä enemmän työkaluja ja resursseja.
- Sekä kantaväestön että maahanmuuttajien työllistymiseen ja yrittäjyyteen liittyviä esteitä ja byrokratiaa tulee vähentää.
- Päärata Plus -hanke tulee toteuttaa työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi.

Työperusteisen maahanmuuton ja kotoutumisen edistäminen

- Työlupakäytäntöjä tulee muuttaa ja joustavoittaa (mm. tarveharkinta maakuntaan, tarveharkinnan vähentäminen, alan vaihtamisen helpottaminen).
- Kansainvälisten osaajien rekrytointiin tulee ottaa aktiivisempi ote, mm. tarjotaan pysyviä oleskelulupia koulutetuille työnhakijoille ja maassa opiskeleville ulkomaan kansalaisille.
- Hyviä kotouttamiskäytäntöjä tulee levittää tehokkaammin.

3.4 Maakuntien yhteishankkeet

Länsi-Suomen kasvuohjelma

Suomen toiminnallinen ja taloudellinen kehitys ei tapahdu pelkästään työssäkäyntialueittain tarkasteltavien ja kehitettävien toimintojen kautta. Kansallisen tarkastelun ohella tarvitaan myös suuralueittaista yhteistyötä ja toimenpiteitä. Länsi-Suomen alueella tapahtuva kansantaloudellinen kehitys on erittäin merkittävää ja kehityksen haasteet maakunnissa ovat varsin yhteneviä. Länsi-Suomen maakunnat ovat valmiita yhdessä alueen toimijoiden kanssa käynnistämään valtion kanssa vuorovaikutteisen kehittämisprosessin eri osapuolten yhteisen Länsi-Suomen kasvuohjelman aikaansaamiseksi.

Länsi-Suomen kasvun ja kehityksen ohjelman laatiminen on käynnistettävä, resursoitava ja toteutettava Länsi-Suomen maakuntien ja valtion yhteistyössä.

Vuosi: 2019 (ml. 2018) Tähän taulukkoon sisällytetään kokonaisuudessaan kulmalukujen (liite 3) mukainen myöntämismäärä.

Maakunta: Pohjanmaa

Osio: ELSA milj. euroa

Toimintalinja / temaattiset tavoitteet	RR-ELY Yritystuet Tuki2014	EURA 2014	josta kestävä kaup. kehittäminen	Kohdenta- maton *	RR-ELY yhteensä	josta kansalaistoim. kehittäminen	Maakunnan liitto	Kohdenta- maton *	Maakunnan liitto	josta kansalaistoim. kehittäminen	Business Finland	Kohdenta- maton *	Business Finland yhteensä	YHTEENSÄ	Kohdenta- mattomat yhteensä
TL 1 Pk-yritystoiminnan tukeminen (EAKR)	2,519	0		0	2,519	0	0	0	0	0	0	0	0	2,519	0
EAKR	1,259	0		0	1,259	0	0	0	0	0	0	0	0	1,259	0
Valtio	1,110	0		0	1,110	0	0	0	0	0	0	0	0	1,110	0
Kunta	0,150	0		0	0,150	0	0	0	0	0	0	0	0	0,150	0
Muu julkinen	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TL 2 Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja välittäminen (EAKR)	0	0		0	0	0	2,653	0	2,653	0	0	0	0	2,653	0
EAKR	0	0		0	0	0	1,327	0	1,327	0	0	0	0	1,327	0
Valtio	0	0		0	0	0	0,829	0	0,829	0	0	0	0	0,829	0
Kunta	0	0		0	0	0	0,497	0	0,497	0	0	0	0	0,497	0
Muu julkinen	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TL 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR)		1,504	0	0	1,504	0								1,504	0
ESR		0,752	0	0	0,752	0								0,752	0
Valtio		0,564	0	0	0,564	0								0,564	0
Kunta		0,188	0	0	0,188	0								0,188	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0								0	0
TL 4 Koulutus, ammatitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)		0,976	0	0	0,976	0								0,976	0
ESR		0,488	0	0	0,488	0								0,488	0
Valtio		0,366	0	0	0,366	0								0,366	0
Kunta		0,122	0	0	0,122	0								0,122	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0								0	0
TL 5 Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)		0,578	0	0	0,578	0								0,578	0
ESR		0,289	0	0	0,289	0								0,289	0
Valtio		0,217	0	0	0,217	0								0,217	0
Kunta		0,072	0	0	0,072	0								0,072	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0								0	0
Kohdentamattomat EAKR				0	0			0	0			0	0	0	0
EAKR				0	0			0	0			0	0	0	0
Valtio				0	0			0	0			0	0	0	0
Kunta				0	0			0	0			0	0	0	0
Muu julkinen				0	0			0	0			0	0	0	0
Kohdentamattomat ESR				0	0									0	0
ESR				0	0									0	0
Valtio				0	0									0	0
Kunta				0	0									0	0
Muu julkinen				0	0									0	0
KAIKKI YHTEENSÄ	2,519	3,058	0	0	5,577	0	2,653	0	2,653	0	0	0	0	8,23	0
EU	1,259	1,529	0	0	2,788	0	1,327	0	1,327	0	0	0	0	4,115	0
Valtio	1,11	1,147	0	0	2,257	0	0,829	0	0,829	0	0	0	0	3,086	0
Kunta	0,15	0,382	0	0	0,532	0	0,497	0	0,497	0	0	0	0	1,029	0
Muu julkinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EAKR YHTEENSÄ	2,519	0		0	2,519	0	2,653	0	2,653	0	0	0	0	5,172	0
EU	1,259	0		0	1,259	0	1,327	0	1,327	0	0	0	0	2,586	0
Valtio	1,11	0		0	1,11	0	0,829	0	0,829	0	0	0	0	1,939	0
Kunta	0,15	0		0	0,15	0	0,497	0	0,497	0	0	0	0	0,647	0
Muu julkinen	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ESR YHTEENSÄ		3,058	0	0	3,058	0								3,058	0
EU		1,529	0	0	1,529	0								1,529	0
Valtio		1,147	0	0	1,147	0								1,147	0
Kunta		0,382	0	0	0,382	0								0,382	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0								0	0

*) Sis. mahdollisen ylimaakunnalliseen hanketoimintaa omaan maakuntaan jäävän osuuden. Mikäli maakunta aikoo osallistua ylimaakunnallisen hankkeen rahoittamiseen omalla osuudellaan maakunnan kehiksestä, siitä tulee sopia etukäteen

muiden ylimaakunnalliseen hankkeeseen osallistuvien maakuntien kesken. Taulukkoon voidaan kirjata tällöin ko. summa, joka vähennetään maakunnan rahoituksesta ja osoitetaan suoraan hanketta rahoittavalle viranomaiselle.

Mihin maakuntaan ja viranomaiselle kohdentamaton osuus osoitetaan ja osoitettava summa: _____

2020 Tähän taulukkoon eritellään liitteen 2a pohjalta osuudet, joiden arvioidaan vuoden 2019 jälkeen todennäköisesti jäävän välittävän toimielimen rahoitettavaksi.

Toimintalinja / temaattiset tavoitteet	RR-ELY Yritystuet Tuki2014		josta kestävä kaup. kehittäminen	Kohdentamaton *	RR-ELY yhteensä		Maakunnan liitto		Maakunnan liitto		Business Finland		YHTEENSÄ	Kohdentamattomat yhteensä
	EURO 2014	milj. euroa			Maakunnan liitto	Maakunnan liitto	Business Finland	Business Finland						
TL 1 Pk-yritystoiminnan tukeminen (EAKR)	1,008	0	0	0	1,008	0	0	0	0	0	0	0	1,008	0
EAKR	0,504	0	0	0	0,504	0	0	0	0	0	0	0	0,504	0
Valtio	0,444	0	0	0	0,444	0	0	0	0	0	0	0	0,444	0
Kunta	0,060	0	0	0	0,060	0	0	0	0	0	0	0	0,060	0
Muu julkinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TL 2 Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hävdyntäminen (EAKR)	0	0	0	0	0	0	0,796	0	0,796	0	0	0	0,796	0
EAKR	0	0	0	0	0	0	0,398	0	0,398	0	0	0	0,398	0
Valtio	0	0	0	0	0	0	0,249	0	0,249	0	0	0	0,249	0
Kunta	0	0	0	0	0	0	0,149	0	0,149	0	0	0	0,149	0
Muu julkinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TL 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR)		0,751	0	0	0,751	0							0,751	0
ESR		0,526	0	0	0,526	0							0,526	0
Valtio		0,169	0	0	0,169	0							0,169	0
Kunta		0,056	0	0	0,056	0							0,056	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0							0	0
TL 4 Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)		0,293	0	0	0,293	0							0,293	0
ESR		0,146	0	0	0,146	0							0,146	0
Valtio		0,11	0	0	0,11	0							0,11	0
Kunta		0,037	0	0	0,037	0							0,037	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0							0	0
TL 5 Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)		0,174	0	0	0,174	0							0,174	0
ESR		0,087	0	0	0,087	0							0,087	0
Valtio		0,065	0	0	0,065	0							0,065	0
Kunta		0,022	0	0	0,022	0							0,022	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0							0	0
Kohdentamattomat EAKR				0	0			0	0			0	0	0
EAKR				0	0			0	0			0	0	0
Valtio				0	0			0	0			0	0	0
Kunta				0	0			0	0			0	0	0
Muu julkinen				0	0			0	0			0	0	0
Kohdentamattomat ESR				0	0								0	0
ESR				0	0								0	0
Valtio				0	0								0	0
Kunta				0	0								0	0
Muu julkinen				0	0								0	0
KAIKKI YHTEENSÄ	1,008	1,218	0	0	2,226	0	0,796	0	0,796	0	0	0	3,022	0
EU	0,504	0,759	0	0	1,263	0	0,398	0	0,398	0	0	0	1,661	0
Valtio	0,444	0,344	0	0	0,788	0	0,249	0	0,249	0	0	0	1,037	0
Kunta	0,060	0,115	0	0	0,175	0	0,149	0	0,149	0	0	0	0,324	0
Muu julkinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EAKR YHTEENSÄ	1,008	0	0	0	1,008	0	0,796	0	0,796	0	0	0	1,804	0
EU	0,504	0	0	0	0,504	0	0,398	0	0,398	0	0	0	0,902	0
Valtio	0,444	0	0	0	0,444	0	0,249	0	0,249	0	0	0	0,693	0
Kunta	0,060	0	0	0	0,060	0	0,149	0	0,149	0	0	0	0,209	0
Muu julkinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ESR YHTEENSÄ		1,218	0	0	1,218	0							1,218	0
EU		0,759	0	0	0,759	0							0,759	0
Valtio		0,344	0	0	0,344	0							0,344	0
Kunta		0,115	0	0	0,115	0							0,115	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0							0	0

*) Sis. mahdollisen ylimaakunnalliseen hanketoimintaa omaan maakuntaan jäävän osuuden. Mikäli maakunta aikoo osallistua ylimaakunnallisen hankkeen rahoittamiseen omalla osuudellaan maakunnan kehiksestä, siitä tulee sopia etukäteen muiden ylimaakunnalliseen hankeseen osallistuvien maakuntien kesken. Taulukkoon voidaan kirjata tällöin ko. summa, joka vähennetään maakunnan rahoituksesta ja osoitetaan suoraan hanketta rahoittavalle viranomaiselle.

Mihin maakuntaan ja viranomaiselle kohdentamaton osuus osoitetaan ja osoitettava summa: _____

Maakuntaohjelman rahoitus: Alueella päätettävissä oleva rahoitus (hankerahoitus)

Suomen rakennerahasto-ohjelma Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020	toteutunut	Budjetti indikaatiivinen	Budjetti indikaatiivinen	2019-2020	
Rahoituskehys vuosi Eu+valtio	2018	2019	2020	Yhteensä	
Yhteensä	4 055 000	7 201 000	0	7 201 000	43 %

Botnia-Atlantica 2014-2020					
Rahoituskehys vuosi valtio (suomi)	2018	2019	2020	Yhteensä	
Yhteensä	800 000	0	0	0	0 %

Maaseutuohjelma 2014-2020					
Rahoituskehys vuosi EU+valtio	2018	2019	2020	Yhteensä	
Kehittämiprojektit	1 883 000	1 600 000	1 300 000	2 900 000	
Yritystuki	2 825 000	2 600 000	1 900 000	4 500 000	
Aktion Österbotten	938 500	1 095 035	394 464	1 489 499	
Yhyres	500 000	340 000	300 000	640 000	
Yhteensä	6 146 500	5 635 035	3 894 464	9 529 499	57 %

AIKO kansallinen					
Rahoituskehys vuosi	2018	2019	2020	Yhteensä	
Ennakoitu rakennemuutos (ERM)	249 000	0	0	0	
Kasvusopimus	518 000	0	0	0	
Yhteensä	767 000	0	0	-	0 %

Yhteensä					
Rahoituskehys vuosi	2018	2019	2020	Yhteensä	
Yhteensä	11 768 500	12 836 035	3 894 464	16 730 499	100 %

Kuntaraha ja muu julkinen rahoitus

Rahoituskehys vuosi	2018	2019	2020	Totalt	
EAKR ja ESR- kuntarahoitus	811 000	1 029 000	-	1 029 000	28 %
B-A kuntarahoitus	400 000	-	-	-	10 %
Maaseutuohjelma kuntarahoitus	565 000	520 000	380 000	900 000	32 %
AIKO kuntarahoitus	460 200	-	-	-	29 %
Yhteensä	2 236 200	1 549 000	380 000	1 929 000	100 %

Pohjanmaan maakunnan tärkeimmät liikenne- ja logistiikkahankkeet

Liite 2

Hankkeiden tarkemmat perustelut ja kuvaukset on esitetty Pohjanmaan liiton hankekorteissa, jotka löytyvät osoitteesta www.obotnia.fi/edunvalvonta-ja-yhteistyö/edunvalvonta.

Hankekuvaus	Toteutuneet kustannukset 2015–2018 (milj. €)								
	Kustannusarvio toteutuksesta 2019–2023 (milj. €)								
	(2015)	(2016)	(2017)	(2018)	2019	2020	2021	2022	2023
Rahoituspäätös olemassa									
Kt 68 Pietarsaaren satamatien kehittäminen ja parantaminen, vaihe 1 (7,0 M€) - vt 8 / Kt 68 Edsevön eritasoliittymän parantaminen, vaihe 1 (1,2 M€) - kt 68 Kuusisaaren liittymän parantaminen (valtio 3 M€, koko hanke 5 M€) Kustannusarvio (V1+V2) yht. 16,3 milj. €	3	4	0,4	0,9	1	4			
Vt 3 Tampere–Vaasa - Laihian eritasoliittymän rakentaminen Kustannusarvio yht. 29 milj. €	1,1	4,7	9,4	9,4	2,4	0,1			
Vaasan yhdyntien parantaminen, 1. vaihe - mt 724 Onkilahti - Palosaari Kustannusarvio 12,3 milj.€ (valtio 52 %, Vaasa 48 %)			0,2	4	7,1	1			
Pännäisten kolmioraide Kustannusarvio yht. 7,0 milj. €				7					
Midway Alignment of Bothnian Corridor: Merenkurkun liikenneyhteyden ja satama-toimintojen parantaminen, aluksen suunnittelu ja rakentaminen, tavara- ja matkustajaliikenteen lisääminen Kustannusarvio yht. 150 milj. € (EU, valtiot ja seudut, yksityiset)	3	0,5	0,5	0,5	30	30	30	30	30
Toteutusvalmiit hankkeet									
Pääteiden ohituskaistat - vt 8 Vassor–Kärklax rakentaminen Kustannusarvio yht. 7,0 milj. €					3	4			
Vaasan satama - väylän ja altaan syventäminen + ruoppaus Kustannusarvio yht. 6,3 milj.€ (valtio 52 %, Vaasa 48 %)						6,3			
Vt 8 / Mt 724 Vaasan Yhdyntien parantaminen, 2. ja 3. vaihe - Pitkämäen eritasoliittymä Kustannusarvio yht. 90 milj. € (valtio 60 % + Vaasa 40 %)						10	20	30	30
Kt 68 Pietarsaaren satamatie - kehittäminen ja parantaminen, vaihe 2 (9,0 M€) Kustannusarvio (V1+V2) yht. 15,5 milj. €						9			
Kaskisten satama - väylän parantaminen ja ruoppaus Kustannusarvio yht. 5,2 milj. € (valtio 2,7 milj. €, Kaskinen 2,5 milj. €)						2,75	2,45		
Seinäjäki–Kaskinen -rata - tehostettu kunnossapito + kriittisten kohtien parantaminen (5x2 M€/v. + 10+10 M€) Kustannusarvio yht. 30 milj. €	2	2	2	2	2	10	10		

Pietarsaaren rata ja aseman seutu - asema- ja ratapihan kehittäminen Kustannusarvio yht. 5 milj. €						5			
Vt 3 parantaminen Laihian keskustan kohdalla Kustannusarvio yht. 15 milj. €							2	9	4
Suunnittelurahaa vaativat hankkeet									
Vaasan suurteollisuus- ja logistiikka-alueen liikennejärjestelyt - Valtatien 8 oikaisu välillä Helsingby - Vassor + yhteys lentoasemalle - Raideyhteyksien jatkosuunnittelu käsittäen teollisuusalueen, lentoaseman ja sataman (huomioitavina aspekteina esim. tavaraliikenne, henkilöliikenne ja mahd. paikallisjunaliikenne) - Vaasan satamatien jatkosuunnittelu						0,2		0,2	0,2
Joukkoliikenteen kehittäminen, kokeilut, pilotit & digitaliset alustat ja data-mining - Robottibussit / itseohjautuvat ajoneuvot - Joukkoliikenne & Sote & Kela - henkilökuljetuskokeilut					0,1	0,1			
Suupohjan kehityskäytävä: Kt 67 + Seinäjoki–Kaskinen radan parantaminen + maankäyttö ja kaavoitus + merkittävien pendelöinti- ja kuljetusyhteyksien parantaminen - kt 67 Kauhajoki–Kaskinen palvelutasoselvitys - vt 8 / kt 67 Eritasoliittymän parantaminen		0,2							
Karhusaaren satama, Kristiinankaupunki - satamaväylän syventäminen - infrastruktuuri ja tieyhteys satamaan					0,2	1,5*	1,5*		
Vt 3 Helsingby – Laihia moottoritien jatke - tielinjausvaihtoehtojen ja aluevarauksen suunnittelu Kt 63 Kauhava-Ylivieska - Ina–Kaustinen parantamisen suunnittelu Rakentamisen kustannusarvio yht. 11 milj. €				0,2	0,2	0,05		0,15	0,2
Ohituskaistaosuuksien suunnittelu: - vt 8 Edsevö–Kokkola väli - vt 8 Oravaisten ohituskaista, täydentäminen 2+1 → 2+2:ksi								0,2	
Kehityskäytävä Vaasa–Seinäjoki: Työmatkaliikenteen nopeuttaminen, ohituskaistaosuudet, Vt:n 18 ja rautatien parantaminen, tasoristeysten poisto ja turvallisuuden parantaminen			0,25	0,25	0,25	20*	20*		
Vt 8 Vaasa–Oulu parantaminen tie- ja rakennussuunnitelmat (Pohjanmaa), nopeusrajoitettujen (60 km/h) tieosuuksien poistaminen Rakentamisen kustannusarvio yht. 110 milj. €								0,2	
Muut									
Perusväylänpidon yleinen tasokorotus (sis. alueelliset investoinnit)				12,2	20	20	20	20	20

* Rakentamisen kustannusarvio